

بررسی تأثیر عدم اطمینان محیطی بر فرهنگ سازمانی و سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت

مهدی نیازی

دانشجوی دکترای حسابداری، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران.

نام نویسنده مسئول:

مهدی نیازی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۶/۱۶

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۹/۹

چکیده

پژوهش حاضر بررسی تأثیر عدم اطمینان محیطی بر فرهنگ سازمانی و سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت را مورد بررسی قرار می دهد. جامعه آماری این پژوهش عبارت است از مدیران ارشد و میانی شرکت های فعال در صنعت خودروسازی کشور که تعداد آن ها ۱۴۸ نفر می باشد. این پژوهش از لحاظ شیوه جمع آوری اطلاعات از دو روش کتابخانه ای و میدانی بهره گرفته است. سپس داده ها با استفاده از نرم افزار آماری EXCEL و SPSS تجزیه و تحلیل شده است. براساس یافته های پژوهش، عدم اطمینان محیطی در معیار تغییرات نسبت P/E هر سهم، با فرهنگ سازمانی رابطه معنی دار و مستقیم دارد به گونه ای که هر میزان نسبت P/E افزایش یابد به همان میزان فرهنگ سازمانی شرکت نیز افزایش خواهد یافت. در عین حال عدم اطمینان محیطی در معیار تغییرات فروش با فرهنگ سازمانی رابطه معنی دار و معکوس دارد. همچنین عدم اطمینان محیطی در هر دو معیار ضریب تغییرات فروش و ضریب تغییرات نسبت P/E هر سهم، هیچ گونه تاثیری بر روی ویژگی ها و مهارت های تهیه کنندگان اطلاعات کنترلی و تصمیم گیری نداشته و هیچ رابطه ای بین آن ها وجود ندارد. ولی در معیار تغییرات نسبت P/E منطبق نمی باشد.

واژگان کلیدی: عدم اطمینان محیطی، فرهنگ سازمانی، سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت، سازمان.

مقدمه

در فضای رقابتی امروز، اطلاعات بعنوان کلیدی ترین عنصر تصمیم گیری ها می باشد به گونه ای که دسترسی به اطلاعات مناسب و مفید می تواند در تصمیم گیری استفاده کنندگان از این اطلاعات بسیار اثر گذار باشد. با گسترش عصر ارتباطات سرعت دسترسی سریع به اطلاعات نیز از اهمیت فوق العاده برخوردار است [۱]. سیستم حسابداری مدیریت^۱ به عنوان بخش مهمی از فرآیند مدیریت که برای موفقیت سازمان حیاتی می باشد در نظر گرفته می شود. به طوری که لازمه دستیابی به مزایای رقابتی استراتژی های مناسبی می باشد که توسط عوامل سازمانی کارا مانند سیستم حسابداری مدیریت موثر فراهم می شود. امروزه به طور گسترده مدل های سیستم حسابداری مدیریت پیشرفته که اطلاعات وسیعی برای بهیابایی فراهم می کنند مورد توجه قرار گرفته اند. با این حال برخی از پژوهشگران اذعان دارند که سیستم حسابداری مدیریت سنتی ممکن است هنوز منافی برای سازمان ها با توجه به چارچوب سازمانی شان فراهم کند [۲].

مهم ترین ویژگی عصر کنونی عدم اطمینان محیطی، پیچیدگی، جهانی شدن و رقابت فزاینده می باشد که موفقیت هر سازمانی را تحت تأثیر قرار می دهد [۳]. در شرایط با ثبات اقتصادی و اجتماعی، مدیران به دنبال استفاده از اطلاعاتی می باشند که بتوانند با آن ها آینده را پیش بینی کرده و با استفاده از ابزارهای حسابداری مدیریت استراتژی سازمان را به گونه ای طراحی و پیاده سازی نمایند تا به اهداف کمی و کیفی مشخص شده در ماموریت سازمان دست یابند. اما در بسیاری از مواقع مدیران دچار نوعی ساده انگاری نسبت به میزان عدم اطمینان و تلاطم محیط می شوند. این نادیده گرفتن نه تنها به اتخاذ استراتژی هایی برای استفاده از فرصت ها منجر نمی شود، بلکه می تواند خود منجر به افزایش سطح عدم اطمینان شود. در چنین شرایطی حسابداری مدیریت می تواند به عنوان ابزاری قدرتمند در راستای شناسایی شرایط عدم اطمینان و میزان و سطح عدم اطمینان های قابل پیش بینی، عمل نماید [۴]. در دنیای مدیریت شرکتی، عدم اطمینان های محیطی به تردیدهای حرفه ای مدیران بر می گردد که این تردید ها زمانی ایجاد می شود که مدیر با شرایط رقابتی در آینده رو به رو می گردد که پیش بینی آن در زمان کنونی مشکل می باشد [۵].

فرهنگ سازمانی یک متغیر محیطی است که به میزان متفاوت بر تمام اعضای سازمان اثر می گذارد و از این رو درک درست از این ساختار برای اداره سازمان و کار مؤثر حائز اهمیت است. اعضای سازمان، برای حل مسائل مربوط به انطباق بیرونی (به عنوان مثال بهترین شیوه برای حضور در عرصه بازارهای جهانی) و یکپارچگی درونی (بهترین روش برای هماهنگی و تقویت فرایندهای درون یک سازمان) به عنوان بهترین شیوه جهت حل مسائل، فرهنگ مکتوب و حتی غیر مکتوب سازمان خود را به اعضای جدید آموزش می دهند. از این رو با برخورداری از ظرفیت لازم برای تغییر و تبدیل فرهنگ سازمانی تغییر اعمال افکار و احساسات بخش عظیمی از اعضای سازمان امکان پذیر می گردد [۶].

مبانی نظری و مروری بر پیشینه پژوهش

بهره گیری از اطلاعات مالی شرکت ها و تصمیم گیری صحیح در بازار اوراق بهادار زمانی امکان پذیر است که اطلاعات یاد شده به موقع، مربوط و کامل و قابل فهم باشد. از سوی دیگر، نوع و چگونگی دستیابی به اطلاعات نیز حائز اهمیت است. در صورتی که انتقال اطلاعات به صورت نابرابر و نامتقارن، بین افراد صورت گیرد می تواند نتایج متفاوتی را نسبت به یک موضوع واحد سبب شود. عدم تقارن اطلاعاتی پیامدهای نامطلوب مختلفی را از قبیل کاهش کارایی بازار، افزایش هزینه های معاملاتی، ضعف بازار، افزایش هزینه حقوق صاحبان سهام، نقد شوندگی پایین و به طور کلی، کاهش سود حاصل از معاملات در بازار های سرمایه در پی دارد [۷].

سرمایه گذاری مالی سالم و شفاف برای هر شخصی اهمیت دارد. به عبارت دیگر، سرمایه گذاران نگاهی به آینده دارند. لذا، آینده مالی با تصمیمات درستی که امروز در خصوص سرمایه گذاری اتخاذ میشود، شکل می گیرد. تصمیمات مالی مناسب با استفاده از اطلاعات صحیح و به موقع صورت می گیرد. یکی از شروط رقابت کامل، شفافیت اطلاعات است. زمانی که اطلاعات مربوط به شرکت به صورت شفاف و به طور مساوی بین مدیران و سهامداران توزیع نشده باشد، عدم تقارن اطلاعاتی ایجاد می شود. مدیران شرکت های سهامی معمولاً درباره ارزش شرکت و قیمت سهام نابت به سهامداران خارج از شرکت اطلاعات بیشتری دارند [۸]. عدم اطمینان محیطی به عنوان منشاء حوادث و روندهای متغیری که فرصت ها و تهدیدهایی را برای سازمان خلق می کند تعریف می شود [۹].

برخی فرهنگ سازمان را یک نظام اعتقادی می دانند که بین اعضای یک سازمان مشترک است، برخی آن را سلسله ای از ارزش های مشترک می دانند، که با مفاهیم نمادی چون داستان ها، اسطوره ها و تکه کلام ها منتقل می شود [۱۰]. به طور کلی فرهنگ سازمانی ادراکی است که افراد از سازمان خود دارند و چیزی است که نه در سازمان وجود دارد و نه در فرد و ویژگی های خاصی که در یک سازمان وجود دارد نمایانگر خصوصیات معمول و ثابتی است که سازمان ها را از یکدیگر متمایز می کند [۱۱].

دائل و اسمیت در سال ۱۹۹۹ این موضوع را مطرح کردند که سیستم اطلاعات حسابداری به عنوان یک واسطه و رابط عمل می کند که از طریق آن، سه متغیر مجزای رفتار سازمانی تحت تأثیر قرار می گیرند. سیستم اطلاعات حسابداری اطلاعاتی درباره وقایع اقتصادی فراهم می کند که تصمیم گیرندگان از آن در برنامه ریزی، نظارت و کنترل سازمان استفاده می کنند. طبق نظر آن ها، فرآیند تصمیم گیری تابعی از سه متغیر: هدف ها، مفهوم ها و نمادها است. براساس این نظریه، سیستم اطلاعات حسابداری باید بتواند اطلاعاتی را فراهم کند که قابلیت فهم و مقایسه پذیری داشته باشد و استفاده کنندگان بتوانند با آن داده ها کار کنند و قادر باشند آن ها را به مفاهیم اقتصادی مورد نیاز تبدیل و صورت های مالی ویژه ای با توجه به زمان نیاز به آن ها تهیه کنند [۱۲].

سیستم حسابداری مدیریت از جمله سیستم های اصلی و اساسی سیستم اطلاعات مدیریت شمرده می شود. وظیفه سیستم حسابداری مدیریت تأمین نیازهای اطلاعاتی سطوح مختلف مدیران در زمینه های برنامه ریزی و کنترل منابع، ارزیابی عملکرد و تصمیم گیری است. جان بل و انصاری و توماس کلامر در مقاله ای با عنوان حسابداری مدیریت مفاهیم و شاخص های کلیدی محدوده حسابداری مدیریت را در سه شاخص عمده فنی، رفتاری و فرهنگی تعریف می نمایند [۱۳]. از دیدگاه استیوز و همکاران، چرخه حیات سیستم های اطلاعاتی شامل شش مرحله هستند که عبارتند از [۱۴]:

مرحله اول: اتخاذ تصمیم و پذیرش سیستم اطلاعاتی؛

مرحله دوم: تحصیل سیستم اطلاعاتی؛

مرحله سوم: پیاده سازی و اجرای سیستم اطلاعاتی (این مرحله به عنوان یکی از مهمترین مراحل و پرهزینه ترین مراحل در چرخه

عمر سیستم اطلاعاتی شناخته می شود)؛

مرحله چهارم: به کارگیری و نگهداری سیستم اطلاعاتی؛

مرحله پنجم: بهبود تدریجی سیستم اطلاعاتی؛

مرحله ششم: کنارگذاری.

محقر و همکاران (۱۳۸۸) در پژوهشی اثر عوامل عدم اطمینان محیطی، تسهیل کننده های درون سازمانی و روابط بین سازمانی را بر تسهیم اطلاعات و کیفیت تسهیم اطلاعات، در مبحث اقدامات مدیریت زنجیره تأمین مورد بررسی قرار دادند. یافته های این پژوهش نشان می دهد که هر سه عامل روابط بین سازمانی، عدم اطمینان محیطی و تسهیل کننده های درون سازمانی اثری مثبت و معنی دار را بر روی تسهیم اطلاعات می گذارند [۹].

ریتونگا^۲ (۲۰۰۹) در پژوهشی به بررسی تاثیر عدم اطمینان محیطی بر طراحی سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت شرکت هایی که دارای ساختار سازمانی عدم تمرکز می باشند، می پردازد. این مطالعه در سطح ۱۵۸ نفر از مدیران ارشد مالی شرکت های کشور اندونزی انجام پذیرفته است. یافته های این پژوهش نشان می دهد عدم اطمینان محیطی تأثیر مستقیمی بر روی طراحی سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت شرکت هایی دارد که ساختار سازمانی آن شرکت ها بصورت عدم تمرکز می باشد. همچنین نتایج این پژوهش نشان دهنده وجود رابطه بین عدم اطمینان محیطی و به هنگام بودن اطلاعات سیستم حسابداری مدیریت شرکت ها دارد [۱۵].

زمان خان^۳ و همکاران (۲۰۱۱) در پژوهشی به بررسی نقش عدم اطمینان محیطی و فرهنگ سازمانی در رابطه با اندازه گیری عملکرد مالی و غیر مالی و عملکرد سازمانی در شرکت های تولیدی در کشور بنگلادش پرداختند و بطور خاص این فرضیه را مورد مطالعه قرار دادند که اقدامات غیرمالی عملکرد، منجر به بهبود عملکرد سازمانی تحت شرایط افزایش عدم اطمینان محیطی و فرهنگ سازمانی می شود. یافته های پژوهش های آن ها نشان می دهد که یک رابطه منفی اما از لحاظ آماری معنی دار در مورد بررسی تاثیر عدم اطمینان محیطی در ارتباط با اقدامات غیرمالی و عملکرد شرکت وجود دارد. همچنین نشان داد شرکت های نمونه انتخاب شده از اقدامات غیر مالی جهت افزایش عملکرد سازمانی در زمانی که عدم اطمینان محیطی کم است، استفاده می کنند. نتیجه دیگر این پژوهش ها بیانگر آن بود که یک رابطه مثبت بین نوع فرهنگ انعطاف پذیری شرکت ها و عملکرد سازمانی و تعدیل اثر این نوع فرهنگ بر روی عملکرد غیر مالی سازمان ها وجود دارد [۱۶].

آجبولاد^۴ و همکاران (۲۰۱۰) در پژوهشی به دنبال یافتن شواهد تجربی بودند که نشان دهد عدم اطمینان های محیطی تحمیل شده بر سازمان، در طراحی سیستم های حسابداری مدیریت آن سازمان ها اثر گذار می باشد یا خیر. آن ها برای انجام این پژوهش از اطلاعات ۱۴۴ شرکت تولیدی در نیجریه، که به وسیله پرسشنامه جمع آوری گردیده بود استفاده نمودند. نتایج به دست آمده، وجود اثر قوی عدم اطمینان های محیطی بر طراحی و عملکرد سیستم های حسابداری مدیریت را نشان می دهد [۱۷].

شولز^۵ و همکاران (۲۰۱۰) در پژوهشی به بررسی و مطالعه موضوع استفاده از سیستم اندازه گیری عملکرد جامع شرکت ها به هنگام مواجه شدن با عدم اطمینان محیطی در بین ۸۴ شرکت تایوانی تولیدی با تکنولوژی بالا پرداختند. یافته های آن ها نشان داد که هر مقدار عدم اطمینان محیطی بیشتر باشد استفاده از سیستم اندازه گیری عملکرد جامع در بین شرکت ها نیز افزایش می یابد و بین میزان تلاش و اقدامات کارکنان و عملکرد سازمانی نیز رابطه معنی دار و مثبت وجود دارد و استفاده از سیستم جبران خدمت مبتنی بر عملکرد نیز باعث افزایش عملکرد سازمانی می گردد [۱۸].

سی آمان^۶ و همکاران (۲۰۰۶) در پژوهشی به بررسی تجربی پنج جزء اصلی سیستم حسابداری مدیریت (MASCs) و ارتباط آن ها با محیط خارجی و عملکرد مدیریتی را مورد بررسی قرار می دهد. آن ها این پژوهش را در بین مدیران ارشد مالی ۱۱۶ شرکت تولیدی و صنعتی با اندازه کوچک و متوسط کشور سنگاپور انجام می دهند. مهمترین نتایج پژوهش های آن ها نشان می دهد که بین سطح عدم اطمینان درک شده توسط مدیران مالی شرکت های مورد مطالعه و ایجاد تغییرات در سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت رابطه وجود دارد. هنگامی که سطح عدم اطمینان محیطی به میزان کمی برآورد می گردد، تغییر در (MASCs) به صورت تدافعی می باشد و بالعکس به هنگامی که سطح بالایی از عدم اطمینان محیطی پدید می آید الگوی تغییر در (MASCs) به صورت تهاجمی می باشد [۱۹].

روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف، از نوع پژوهش های کاربردی می باشد زیرا هدف پژوهش های کاربردی به سمت کاربرد علمی دانش هدایت می شود و این پژوهش به قصد کاربرد نتایج یافته های حل مشکلات خاص در شرکت های فعال در صنعت خودروسازی کشور انجام می شود. به لحاظ طبقه بندی پژوهش بر مبنای روش، این پژوهش یک پژوهش توصیفی از نوع پیمایشی (زمینه یابی) و همبستگی علی است. در این پژوهش جامعه آماری شامل مدیران ارشد و میانی شرکت های فعال در صنعت خودرو سازی کشور می باشد که به استناد گزارشات مالی منتشر شده، اطلاعات مندرج در سایت های شرکت ها و همچنین استعلام های حضوری و تلفنی بالغ بر ۱۴۸ نفر می باشند که برای این افراد پرسشنامه توزیع گردید و متعاقباً تعداد ۱۰۷ نفر از پرسش شوندگان به پرسش ها پاسخ دادند.

برای تعیین عدم اطمینان از دو شاخص ضریب تغییرات فروش و ضریب تغییرات نسبت p/e شرکت ها استفاده شده است. برای اندازه گیری متغیر فرهنگ سازمانی در این پژوهش از طریق توزیع پرسشنامه ۶۰ گویه ای دنیسون (۲۰۰۰) در مقیاس ۵ لیکرت در بین ۱۴۸ نفر از مدیران ارشد و میانی ۲۲ شرکت از شرکت های صنعت خودرو سازی پذیرفته شده در بورس تهران استفاده شده است که نتایج حاصل از جمع آوری پرسشنامه ها در بانک اطلاعاتی Excel گردآوری و طبقه بندی گردید. سؤال های پرسشنامه مدل دنیسون ۲۰۰۰ به گونه ای می باشد که با استفاده از آن می توان فرهنگ سازمانی شرکت ها و سازمان ها را در ابعاد چهارگانه رسالت، سازگاری، درگیر شدن در کار و انعطاف پذیری سنجید.

برای اندازه گیری متغیر سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت در این پژوهش از طریق توزیع پرسشنامه ۴۰ گویه ای و در مقیاس ۵ لیکرت در بین ۱۴۸ نفر از مدیران ارشد و میانی ۲۲ شرکت از شرکت های صنعت خودرو سازی پذیرفته شده در بورس تهران استفاده شده است که نتایج حاصل از جمع آوری پرسشنامه ها در بانک اطلاعاتی Excel گردآوری و طبقه بندی گردید. پرسشنامه توزیع شده در این بخش حاوی چهار سؤال اصلی می باشد که سؤال های ۱ و ۲ هر کدام با ۸ گویه به بررسی ویژگی های کیفی اطلاعات حسابداری مانند درستی و صحت اطلاعات، یکنواختی، اتکاءپذیری، به هنگام بودن و ... می پردازد همچنین سؤال های ۳ و ۴ نیز هر کدام با ۱۲ گویه به بررسی ویژگی های فردی تهیه کنندگان اطلاعات حسابداری مانند مهارت های رایانه ای، مهارت های مالی، مهارت های تیمی، داشتن هوش تجاری، مهارت های اجتماعی و روابط عمومی و ... می پردازد.

برای اطمینان از روایی پرسشنامه پژوهش مورد نظر، از آنجا که اگر پرسشنامه مورد نظر نتواند همه آنچه را که مورد نظر می باشد بدرستی اندازه گیری نماید، نتایج حاصله دور از واقعیت خواهد بود بنابراین به جهت پیشگیری از این موضوع، روایی پرسشنامه می بایست سنجیده شود به همین دلیل در این پژوهش برای افزایش روایی پرسشنامه اقدام به بررسی و مطالعه پرسشنامه ها و پرسش هایی که در پژوهش هایی مشابه از آن ها استفاده شده است گردیده و همچنین پرسشنامه به تعدادی از متخصصان و اساتید دانشگاهی متخصص در زمینه پژوهش و همچنین رشته آمار ارائه گردید که پس از تایید ایشان پرسشنامه موضوع پژوهش بین اعضای جامعه توزیع شد.

برای سنجش پایایی پرسشنامه از آزمون آلفای کرونباخ استفاده گردید. بدین منظور قبل از توزیع پرسشنامه در جامعه آماری، تعدادی پرسشنامه توسط اعضای جامعه آماری تکمیل و ضریب آلفای کرونباخ برای آن محاسبه گردید. با توجه به اینکه مقدار آلفای کرونباخ برای

پرسشنامه های نمونه بالاتر از ۷۰٪ گردید، پرسشنامه برای تمام حجم نمونه ارسال شد. مقدار آلفا برای پرسشنامه فرهنگ سازمانی به تفکیک به ترتیب برابر با ۰/۷۲، ۰/۷۳، ۰/۷۴ و ۰/۷۸ است که نشانگر پایداری بالایی پرسشنامه است. برای پرسشنامه سیستم های اطلاعاتی به ترتیب برابر با ۰/۷۷، ۰/۸۷، ۰/۷۰ و ۰/۷۷ است که این پرسشنامه نیز پایداری نسبتاً بالایی دارد.

جدول شماره ۱: مقادیر آلفای کرونباخ محاسبه شده برای پرسشنامه

متغیر	ابعاد	تعداد پرسش ها	مقدار آلفا
فرهنگ سازمانی	درگیر شدن در کار	۱۵	۰/۷۲
	یکپارچگی	۱۵	۰/۷۳
	سازگاری	۱۵	۰/۷۴
	مأموریت	۱۵	۰/۷۸
سیستم اطلاعاتی	اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای کنترل	۸	۰/۷۷
	اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیری	۸	۰/۸۷
	ویژگی تهیه کنندگان اطلاعات کنترلی	۱۲	۰/۷۰
	ویژگی تهیه کنندگان اطلاعات مورد نیاز تصمیم گیری	۱۲	۰/۷۷

یافته های پژوهش

در جدول شماره ۲ شاخص های مرکزی از جمله میانگین و میانه و شاخص های پراکندگی از جمله انحراف معیار، کشیدگی و چولگی برای متغیرهای مختلف محاسبه شده است. بزرگ بودن میانگین از میانه وجود نقاط بزرگ را در داده ها نشان می دهد. تقارن یکی از ویژگی های توزیع نرمال است که در بخش بعد به آن پرداخته خواهد شد. متغیرهای وابسته p/e و مبلغ فروش با مقدار چولگی به ترتیب برابر با ۰/۷۴ و ۰/۶۴ بسیار به توزیع نرمال شبیه است (میزان کشیدگی و چولگی توزیع نرمال صفر است).

جدول شماره ۲: شاخص های مرکزی متغیرها

متغیرها	میانگین	میانه	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی	حداقل	حداکثر
p/e	۰/۳۸	۰/۳۷	۰/۱۳	۰/۷۴	-۳/۲۰	۰/۱۹	۰/۶۶
مبلغ فروش	۰/۵۲	۰/۴۴	۰/۲۴	۰/۶۴	-۰/۶۵	۰/۱۶	۱
درگیر شدن در کار	۳/۶۷	۳/۷۶	۰/۳۱	-۱/۱۵	۰/۳۵	۲/۸۹	۴/۰۲
یکپارچگی	۳/۸۲	۳/۸۲	۰/۳۲	-۰/۳۰	-۰/۱۱	۳/۱۸	۴/۳۷
سازگاری	۳/۷۶	۳/۸۲	۰/۳۰	-۰/۷۷	-۰/۱۳	۳/۰۸	۴/۱۹
مأموریت	۳/۸۱	۳/۹۰	۰/۲۹	-۰/۸۵	۰/۶۴	۳/۰۷	۴/۳۸
فرهنگ سازمانی	۳/۷۷	۳/۸۵	۰/۲۴	-۱/۰۶	۰/۳۱	۳/۱۹	۴/۰۹
اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای کنترل	۴/۱۹	۴/۲۴	۰/۲۴	-۰/۴۰	-۰/۵۳	۳/۷۲	۴/۶۰
اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیری	۴/۳۵	۴/۳۶	۰/۲۴	-۰/۰۹	-۰/۳۹	۳/۹۱	۴/۸۵
ویژگی تهیه کنندگان اطلاعات کنترلی	۴/۱۸	۴/۱۷	۰/۲۱	۰/۴۹	۰/۰۶	۳/۷۸	۴/۶۹
ویژگی تهیه کنندگان اطلاعات مورد نیاز تصمیم گیری	۴/۲۴	۴/۲۳	۰/۲۲	-۰/۳۰	-۰/۰۹	۳/۷۲	۴/۶۳

نرمال بودن باقیمانده های مدل رگرسیونی یکی از فرض های رگرسیونی است که نشان دهنده اعتبار آزمون های رگرسیونی است در ادامه با استفاده از آزمون کلموگروف-اسمیرنف^۷ نرمال بودن توزیع متغیرهای وابسته بررسی شده است. زیرا نرمال بودن متغیرهای وابسته به نرمال بودن باقیمانده های مدل (تفاوت مقادیر برآوردی از مقادیر واقعی) می انجامد. پس لازم است نرمال بودن متغیر وابسته قبل از برآورد پارامترها کنترل شود و در صورت برقرار نبودن این شرط راه حل مناسبی برای نرمال نمودن آن ها (از جمله تبدیل نمودن آن) اتخاذ نمود. فرض صفر و فرض مقابل در این آزمون به صورت زیر نوشته می شود:

$$\begin{cases} H_0: \text{داده ها برای متغیر وابسته از توزیع نرمال پیروی می کند} \\ H_1: \text{داده ها برای متغیر وابسته از توزیع نرمال پیروی نمی کند} \end{cases}$$

جدول شماره ۳: بررسی نرمال بودن توزیع متغیرهای وابسته

مقدار احتمال	مقدار Z کلموگروف - اسمیرنف	بیشترین تفاوت			پارامترهای نرمال		تعداد	متغیرها
		منفی	مثبت	قدر مطلق	انحراف معیار	میانگین		
۰/۶۰	۰/۷۷	-۰/۱۷	۰/۱۱	۰/۱۷	۰/۲۴	۳/۷۷	۱۴۸	فرهنگ سازمانی
۰/۵۵	۰/۸۰	-۰/۱۷	۰/۱۳	۰/۱۷	۰/۳۱	۳/۶۷	۱۴۸	درگیر شدن در کار
۰/۹۲	۰/۵۶	-۰/۱۲	۰/۱۰	۰/۱۲	۰/۳۲	۳/۸۲	۱۴۸	یکپارچگی
۰/۴۰	۰/۸۹	-۰/۱۹	۰/۰۸	۰/۱۹	۰/۳۰	۳/۷۶	۱۴۸	سازگاری
۰/۳۰	۰/۹۸	-۰/۲۱	۰/۱۵	۰/۲۱	۰/۲۹	۳/۸۱	۱۴۸	مأموریت
۰/۸۹	۰/۵۸	-۰/۱۳	۰/۰۸	۰/۱۳	۰/۲۴	۴/۱۹	۱۴۸	اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای کنترل
۰/۹۸	۰/۴۶	-۰/۰۹	۰/۰۹	۰/۰۹	۰/۲۴	۴/۳۵	۱۴۸	اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیری
۰/۸۶	۰/۶۰	-۰/۰۷	۰/۱۳	۰/۱۳	۰/۲۱	۴/۱۸	۱۴۸	ویژگی تهیه کنندگان اطلاعات کنترلی
۰/۹۴	۰/۵۴	-۰/۱۱	۰/۰۷	۰/۱۱	۰/۲۲	۴/۲۴	۱۴۸	ویژگی تهیه کنندگان اطلاعات مورد نیاز تصمیم گیری

مقادیر احتمال معنی داری برای تمام متغیرهای پژوهش (از بهره وری لگاریتم گرفته شده است) بیشتر از ۰/۰۵ است بنابراین فرض صفر برای این متغیر رد نمی شود. یعنی توزیع متغیرهای وابسته نرمال است.

آزمون فرضیه ها

برآورد مدل با استفاده از روش رگرسیون ساده خطی

فرضیه اول: بین عدم اطمینان محیطی و فرهنگ سازمانی رابطه وجود دارد.

برای بررسی ارتباط دو متغیر با هم مدل رگرسیونی مناسب ترین روش است در این روش علاوه بر بررسی وجود ارتباط می توان مقادیر متغیر وابسته را به ازای مقدار خاصی از متغیر مستقل برآورد یا پیش بینی نمود. به عبارت دیگر رابطه بین دو متغیر به صورت خطی فرمول بندی و نوشته می شود استفاده از ابزار رگرسیون هم در بررسی ارتباط و نیز در بررسی تأثیر متغیرها بر متغیر دیگر به عنوان انتخاب اول روش آماری (به شرط برقرار بودن پیش فرض های از قبیل نرمالیتی، وجود رابطه خطی، همسانی واریانس و...) توصیه می گردد. در ادامه برای بررسی فرضیه ها از این روش ها استفاده شده است.

رابطه بین عدم اطمینان محیطی و فرهنگ سازمانی به صورت زیر مدل سازی می گردد که در رابطه شماره (۱) آمده است:

رابطه (۱)

$$OCUL = \beta_0 + \beta_1 CV (P / E) + \varepsilon_{it}$$

$$OCUL = \beta_0 + \beta_1 CV (SALE) + \varepsilon_{it}$$

هدف، برآورد پارامترهای β_0, β_1 با استفاده از روش حداقل مربعات معمولی^۸ است که به ترتیب مقادیر عرض از مبدأ و شیب خط را نشان می دهند. میزان شیب خط نوع ارتباط (جهت و میزان ارتباط) را مشخص می کند فرض صفر و فرض مقابل برای معنی داری مدل به صورت زیر است.

$$\begin{cases} H_0 : \beta_1 = 0 \\ H_1 : \beta_1 \neq 0 \end{cases}$$

$$\begin{cases} H_0 : \text{مدل معنی داری وجود ندارد.} \\ H_1 : \text{مدل معنی داری وجود دارد.} \end{cases}$$

نتایج به تفکیک در جدول شماره ۴ آورده شده است:

جدول شماره ۴: نتایج آزمون F و دروبین واتسون

متغیرهای مستقل	همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	مقدار احتمال F	دروبین واتسون
p/e	۰/۱۵	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۳۶	۱/۹۳
مبلغ فروش	۰/۳۱	۰/۱۰	۰/۰۹	۰/۰۰۰	۲/۱۲

مقدار سطح معنی داری F برای p/e و مبلغ فروش به ترتیب برابر با ۰/۰۳۶ و ۰/۰۰۰ است که نشان از رابطه این دو متغیر با فرهنگ سازمانی است. میزان ضرایب همبستگی و ضرایب تعیین برای p/e به ترتیب برابر با ۰/۱۵ و ۰/۰۲ و برای مبلغ فروش به ترتیب برابر با ۰/۳۱ و ۰/۱۰ است. مقادیر آماره دروبین واتسون برای p/e و مبلغ فروش به ترتیب برابر با ۱/۹۳ و ۲/۱۲ است. مقادیر نزدیک به ۲ حاکی از عدم خود همبستگی باقیمانده ها در یک مدل رگرسیونی یکی از پیش فرضهای مهم است که یکی از نشانه های اعتبار برآورد ها است. برای برآورد ضرایب می توان فرضهای زیر را با استفاده از آماره های t - جزئی انجام داد. فرض صفر برای عرض از مبدأ یا مقدار ثابت به صورت زیر است:

$$\begin{cases} H_0 : \beta_0 = 0 \\ H_1 : \beta_0 \neq 0 \end{cases}$$

و برای میزان ارتباط متغیر مستقل به صورت زیر نوشته می شود:

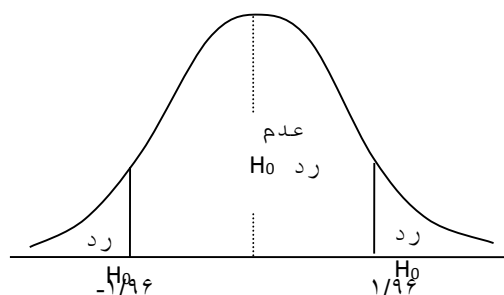
$$\begin{cases} H_0 : \beta_1 = 0 \\ H_1 : \beta_1 \neq 0 \end{cases}$$

مقدار آماره آزمون به صورت زیر محاسبه می گردد:

رابطه (۲)

$$t_{\beta_i} = \frac{\hat{\beta}_i - 0}{S_{\beta_i}} \quad i = 0, 1$$

توزیع آماره بالا برای نمونه های بزرگ توزیع نرمال استاندارد است بنابراین ناحیه رد و عدم رد به صورت زیر خواهد بود.

نحوه داوری به این صورت است که اگر مقدار t در ناحیه رد قرار گیرد فرض صفر رد می شود.

جدول شماره ۵: نتایج آزمون های فرضیه اول

متغیرهای وابسته	متغیرهای مستقل	مقدار بتا	انحراف معیار	بتای استاندارد	مقدار t	سطح معنی داری
فرهنگ سازمانی	ثابت	۳/۶۶۴	۰/۰۵		۷۰/۶۷	۰/۰۰۰
	p/e	۰/۲۷۵	۰/۱۳	۰/۱۵	۲/۱۱	۰/۰۳۶
	ثابت	۳/۹۲۷	۰/۰۴		۱۰۱/۲۷	۰/۰۰۰
	مبلغ فروش	-۰/۳۰۹	۰/۰۷	-۰/۳۱	-۴/۴۵	۰/۰۰۰

برای متغیر مستقل p/e مقدار آماره t برابر با ۲/۱۱ است بنابراین p/e و فرهنگ سازمانی رابطه معنی داری دارند و جهت آن مستقیم است. یعنی با افزایش p/e مقدار فرهنگ سازمانی بهبود پیدا کرده و با کاهش آن مقدار فرهنگ سازمانی کاهش خواهد داشت. برای متغیر مستقل مبلغ فروش مقدار آماره t برابر با -۴/۵۴ است بنابراین مبلغ فروش و فرهنگ سازمانی رابطه معنی داری دارند و جهت آن معکوس است. یعنی با افزایش مبلغ فروش مقدار فرهنگ سازمانی کاهش پیدا کرده و با کاهش آن مقدار فرهنگ سازمانی افزایش خواهد داشت. برآورد مدل به صورت زیر است.

$$OCUL = 3.66 + 0.275 CV (P / E)$$

$$OCUL = 3.93 - 0.309 CV (SALE)$$

فرضیه دوم: بین عدم اطمینان محیطی و برخورداری از سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت رابطه وجود دارد. رابطه بین عدم اطمینان محیطی و برخورداری از سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت به صورت زیر مدل سازی می گردد. رابطه (۳)

$$MAIS = \beta_0 + \beta_1 CV (P / E) + \varepsilon_{it}$$

$$MAIS = \beta_0 + \beta_1 CV (SALE) + \varepsilon_{it}$$

فرض صفر و فرض مقابل برای معنی داری مدل به صورت زیر است:

$$\begin{cases} H_0 : \beta_1 = 0 \\ H_1 : \beta_1 \neq 0 \end{cases}$$

$$\begin{cases} H_0 : \text{مدل معنی داری وجود ندارد.} \\ H_1 : \text{مدل معنی داری وجود دارد.} \end{cases}$$

در جدول شماره ۶ نتایج تحلیل آورده شده است:

جدول شماره ۶: نتایج آزمون F و دوربین واتسون

متغیرهای مستقل	متغیرهای وابسته	همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	مقدار احتمال F	دوربین واتسون
p/e	اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای کنترل	۰/۲۱	۰/۰۴	۰/۰۴	۰/۰۰۰	۱/۸۵
	اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیری	۰/۲۶	۰/۰۷	۰/۰۶	۰/۰۰۰	۱/۷۱
	ویژگی تهیه کنندگان اطلاعات کنترلی	۰/۰۴	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۵۷۹	۱/۶۲
	ویژگی تهیه کنندگان اطلاعات مورد نیاز تصمیم گیری	۰/۰۲	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۷۹۸	۱/۸۳
مبلغ فروش	اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای کنترل	۰/۲۵	۰/۰۶	۰/۰۶	۰/۰۰۰	۱/۵۸
	اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیری	۰/۲۵	۰/۰۶	۰/۰۶	۰/۰۰۰	۱/۶۸
	ویژگی تهیه کنندگان اطلاعات کنترلی	۰/۰۶	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۳۹۱	۱/۷۲
	ویژگی تهیه کنندگان اطلاعات مورد نیاز تصمیم گیری	۰/۱۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۱۲۹	۱/۷۳

مقدار سطح معنی داری F برای p/e برای اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای کنترل و اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیری به ترتیب برابر با ۰/۰۰ و ۰/۰۰ است که نشان از رابطه این دو متغیر با p/e است اما ویژگی تهیه کنندگان اطلاعات کنترلی و ویژگی تهیه کنندگان اطلاعات مورد نیاز تصمیم گیری با p/e رابطه معنی داری ندارد.

مقدار سطح معنی داری F مبلغ فروش برای اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای کنترل و اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیری به ترتیب برابر با ۰/۰۰ و ۰/۰۰ است که نشان از رابطه این دو متغیر با مبلغ فروش است اما ویژگی تهیه کنندگان اطلاعات کنترلی و ویژگی تهیه کنندگان اطلاعات مورد نیاز تصمیم گیری با مبلغ فروش رابطه معنی داری ندارد.

میزان ضرایب تعیین برای p/e با اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای کنترل و اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیری به ترتیب برابر با ۰/۰۴ و ۰/۰۷ است و مبلغ فروش با اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای کنترل و اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیری به ترتیب برابر با ۰/۰۶ و ۰/۰۶ است مقادیر آماره دوربین واتسون برای p/e و مبلغ فروش در حدود ۲ است.

جدول شماره ۷: نتایج آزمون های فرضیه چهارم

متغیرهای وابسته	متغیرهای مستقل	مقدار بتا	انحراف معیار	بتای استاندارد	مقدار t	سطح معناداری
اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای کنترل	ثابت	۴/۳۳۹	۰/۰۵	-	۸۴/۹۵	۰/۰۰۰
	p/e	-۰/۳۸۵	۰/۱۳	-۰/۲۱	-۳/۰۱	۰/۰۰۳
	ثابت	۴/۰۶۳	۰/۰۴	-	۱۰۳/۳۸	۰/۰۰۰
	مبلغ فروش	۰/۲۵۴	۰/۰۷	۰/۲۵	۳/۶۸	۰/۰۰۰
اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیری	ثابت	۴/۵۳۱	۰/۰۵	-	۹۰/۷۸	۰/۰۰۰
	p/e	-۰/۴۷۹	۰/۱۳	-۰/۲۶	-۳/۸۳	۰/۰۰۰
	ثابت	۴/۲۲۲	۰/۰۴	-	۱۰۸/۳۸	۰/۰۰۰
	مبلغ فروش	۰/۲۴۸	۰/۰۷	۰/۲۵	۳/۶۲	۰/۰۰۰
ویژگی تهیه کنندگان اطلاعات کنترلی	ثابت	۴/۱۵۶	۰/۰۵	-	۹۲/۱۳	۰/۰۰۰
	p/e	۰/۰۶۳	۰/۱۱	۰/۰۴	۰/۵۶	۰/۵۷۹
	ثابت	۴/۱۵۲	۰/۰۴	-	۱۱۸/۵۰	۰/۰۰۰
	مبلغ فروش	۰/۰۵۳	۰/۰۶	۰/۰۶	۰/۸۶	۰/۳۹۱
	ثابت	۴/۲۲۹	۰/۰۵	-	۸۸/۲۰	۰/۰۰۰

۰/۷۹۸	۰/۲۶	۰/۰۲	۰/۱۲	۰/۰۳۱	p/e	ویژگی تهیه کنندگان
۰/۰۰۰	۱۱۵/۷۶	-	۰/۰۴	۴/۲۹۲	ثابت	اطلاعات مورد نیاز
۰/۱۲۹	-۱/۵۳	-۰/۱۱	۰/۰۷	-۰/۰۹۹	مبلغ فروش	تصمیم گیری

برای اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای کنترل، مقدار آماره t برای متغیر مستقل p/e برابر با ۳/۰۱- (معنی دار و معکوس) و برای اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیری مقدار آماره t برای متغیر مستقل p/e برابر با ۳/۸۳- (معنی دار و معکوس) است بنابراین رابطه این دو متغیر با متغیر p/e، معنی دار و جهت آن معکوس است. مدل های برآوردی به شرح زیر است:

$$MAIS_1 = 4.34 - 0.385 CV (P / E)$$

$$MAIS_2 = 4.53 - 0.479 CV (P / E)$$

برای متغیر وابسته اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای کنترل، مقدار آماره t برای مبلغ فروش برابر با ۳/۶۸ (معنی دار و مستقیم) و برای اهمیت اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیری برابر با ۳/۶۲ (معنی دار و مستقیم) است بنابراین رابطه این دو متغیر با متغیر مبلغ فروش، معنی دار و جهت آن مستقیم است. مدل های برآوردی به شرح زیر است:

$$MAIS_1 = 4.06 + 0.254 CV (SALE)$$

$$MAIS_2 = 4.22 + 0.248 CV (SALE)$$

خلاصه نتایج آزمون فرضیه ها

جدول ۸: خلاصه نتایج آزمون فرضیه ها

عنوان فرضیه	شاخص ها	p/e	تغییرات فروش
بین عدم اطمینان محیطی و فرهنگ سازمانی رابطه وجود دارد		پذیرفته می شود (معنی دار و مستقیم)	پذیرفته می شود (معنی دار و معکوس)
بین عدم اطمینان محیطی و سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت رابطه وجود دارد	اطلاعات مورد نیاز برای کنترل	پذیرفته می شود (معنی دار و معکوس)	پذیرفته می شود (معنی دار و مستقیم)
	اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیری	پذیرفته می شود (معنی دار و معکوس)	پذیرفته می شود (معنی دار و مستقیم)
	ویژگی های تهیه کنندگان اطلاعات کنترلی	پذیرفته نمی شود	پذیرفته نمی شود
	ویژگی های تهیه کنندگان اطلاعات تصمیم گیری	پذیرفته نمی شود	پذیرفته نمی شود

نتیجه گیری

نتایج آزمون فرضیه ها نشان می دهد که معیار فرعی مأموریت (از معیار اصلی فرهنگ سازمانی) و معیار فرعی اطلاعات کنترلی و اطلاعات تصمیم گیری (از معیار اصلی برخورداری از سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت) پذیرفته می شود. همچنین نتایج آزمون فرضیه ها نشان می دهد که معیار فرعی سازگاری (از معیار اصلی فرهنگ سازمانی) و معیار فرعی ویژگی ها و مهارت های تهیه کنندگان اطلاعات کنترلی و اطلاعات تصمیم گیری (از معیار اصلی برخورداری از سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت) پذیرفته نمی شود. شرکت ها همواره تحت تأثیر عدم اطمینان های محیطی قرار دارند. این عدم اطمینان ها همواره مدیران را در اتخاذ تصمیمات مختلف در تنگناهای تصمیم گیری قرار می دهند. نوع مواجهه شرکت ها با شرایط عدم اطمینان محیطی می تواند متأثر از شاخص های درون سازمانی مانند فرهنگ سازمانی و برخورداری از سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت باشد.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه اول پژوهش بیانگر این مطلب است که عدم اطمینان محیطی در معیار تغییرات نسبت P/E هر سهم، با فرهنگ سازمانی رابطه معنی دار و مستقیم دارد به گونه ای که هر میزان نسبت P/E افزایش یابد به همان میزان فرهنگ سازمانی نیز افزایش خواهد یافت. در عین حال عدم اطمینان محیطی در معیار تغییرات فروش با فرهنگ سازمانی رابطه معنی دار و معکوس دارد. بدین معنی که هر میزان تغییرات فروش افزایش یابد تاثیر آن بر روی فرهنگ سازمانی شرکت معکوس خواهد بود که این موضوع با مبانی نظری پشتوانه فرضیه مذکور سازگار است و انتظار می رفت نتایج آزمون در این بخش نیز مشابه نتایج عدم اطمینان محیطی در معیار نسبت تغییرات P/E باشد. همچنین نتایج حاصل از آزمون این فرضیه با نتایج پژوهش زمان خان و همکاران (۲۰۱۱) همخوانی و همسویی دارد. فرضیه دوم این پژوهش به این شرح است: بین عدم اطمینان محیطی و برخورداری از سیستم اطلاعات مدیریت رابطه وجود دارد. هدف از آزمون این فرضیه بررسی این موضوع است که آیا عدم اطمینان محیطی می تواند بر روی برخورداری از سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت در شرکت های پذیرفته شده در بورس تهران تاثیر بگذارد یا خیر. نتایج حاصل از آزمون فرضیه دوم نشان می دهد عدم اطمینان محیطی در معیار تغییرات نسبت P/E هر سهم بر روی اطلاعات حاصل از سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت (شامل اطلاعات کنترلی و اطلاعات تصمیم گیری) تاثیر معکوس دارد و در مقابل عدم اطمینان محیطی در معیار تغییرات فروش بر روی اطلاعات حاصل از سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت (شامل اطلاعات کنترلی و اطلاعات تصمیم گیری) تاثیر مستقیم دارد. بدین معنی که هر میزان تغییرات نسبت P/E هر سهم کمتر باشد، استفاده از اطلاعات کنترلی و اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیری از اهمیت بالاتری برخوردار می باشد و در عین حال هر میزان ضریب تغییرات فروش افزایش یابد به همان مقدار نیز استفاده از اطلاعات کنترلی و اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیری نیز افزایش می یابد.

همچنین نتایج حاصل از آزمون فرضیه دوم نشان می دهد عدم اطمینان محیطی در هر دو معیار ضریب تغییرات فروش و ضریب تغییرات نسبت P/E هر سهم، هیچ گونه تاثیری بر روی ویژگی ها و مهارت های تهیه کنندگان اطلاعات کنترلی و تصمیم گیری نداشته و هیچ رابطه ای بین آن ها وجود ندارد. نتایج آزمون این فرضیه با یافته های پژوهش های ریتونگا (۲۰۰۹)، آجیبولاد و همکاران (۲۰۱۰)، شولز و همکاران (۲۰۱۰)، سی آمان و همکاران (۲۰۰۶) و محقر و همکاران (۱۳۸۹) همخوانی و هم سو می باشد. با توجه به نتایج آزمون فرضیه های پژوهش می توان بیان نمود که در شرکت های صنعت خودرو سازی بازار بورس تهران، فرهنگ سازمانی و برخورداری بودن از سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت متأثر از عدم اطمینان محیطی شرکت ها می باشد. در عین حال عدم اطمینان های محیطی تأثیری بر روی ویژگی های فردی و مهارت های فنی تهیه کنندگان اطلاعات حسابداری مدیریت ندارد. همچنین به طور کلی می توان این گونه نیز بیان نمود که مدیران می توانند با تغییر در برخی از ویژگی های اداری و ساختاری شرکت ها، عدم اطمینان های محیطی را کنترل نمایند و همچنین با ایجاد تغییرات در شاخص های مالی شرکت ها بتوانند تأثیرات به سزایی بر روی عدم اطمینان های محیطی بگذارند.

پیشنهادهایی بر مبنای یافته های پژوهش

با توجه به نتایج پژوهش، به سرمایه گذاران پیشنهاد می گردد که تا ساختار تشکیلاتی و مالی شرکت ها را مورد مطالعه قرار دهند تا از این طریق به تاثیر عدم اطمینان هایی که به محیط فعالیت یک شرکت وارد می شود، توجه نمایند. با توجه به یافته های پژوهش مدیران شرکت ها می توانند با تغییر در فرهنگ سازمانی شرکت ها، افزایش آموزش کارکنان و همچنین استقرار سیستم های اطلاعاتی حسابداری و حسابداری مدیریت بتوانند سازمان و شرکت های خود را به هنگام مواجهه با شرایط عدم اطمینان محیطی مصون سازند. با توجه به یافته های این پژوهش مدیران شرکت ها می تواند زمان های مناسبتری را برای انجام سرمایه گذاری های جدید در خرید دارایی های ثابت شناسایی نمایند تا بر اساس آن از منابع در اختیار خود به بهترین شکل استفاده نمایند.

پیشنهاد برای پژوهش های آینده

اثر عدم اطمینان های محیطی بر سایر متغیرهای سطح شرکت بررسی شود؛ متغیرهایی همانند بازده سهام شرکت، مقدار EPS هر سهم، سرمایه گذاری در سهام سایر شرکت ها، سطح تحصیلات و دانش کارکنان و... می توان از معیارهای دیگری مانند نوسانات نرخ ارز، برقراری تحریم های اقتصادی، وضع قوانین و مقررات اقتصادی در کشورها، تغییرات سیاسی، شدت رقابت پذیری محصولات، تغییرات تکنولوژی، رضایت مندی مشتریان و کارکنان و موارد دیگر برای تعیین عدم اطمینان های محیطی استفاده نمود و نتایج را با سایر نتایج مالی شرکت ها نیز سنجید.

منابع و مراجع

- [۱] عرب مازار یزدی، م؛ عرب، ا؛ علیپور، م.، ۱۳۸۶، بررسی ابعاد ارتباط سیستم های اطلاعات مدیریت و سیستم های اطلاعاتی حسابداری، ماهنامه حسابداری، بهار و تابستان ۱۳۹۰، شماره ۱۸۲، ۳۹-۳۲.
- [۲] حجازی، ر؛ اسدی وایقان، ل.، ۱۳۹۲، بررسی تاثیر عدم اطمینان محیطی ادراک شده بر رابطه بین سیستم حسابداری مدیریت و عملکرد شرکت ها در ایران، فصلنامه علمی پژوهشی دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، دوره ۲، شماره ۸، زمستان ۱۳۹۲، ۲۳-۱۳.
- [۳] حسنی توابع، ع؛ کاظمی، م؛ مهارتی، ی.، ۱۳۹۲، تأثیر عدم اطمینان محیطی بر نوآوری سازمانی: تبیین نقش ساختار سازمانی به عنوان متغیر مداخله گر، فصلنامه پژوهش های مدیریت منابع انسانی، دوره ۳، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۲، ۹۱-۶۷.
- [۴] بافنده زنده، ع؛ عالی، ص؛ نوروزی، د؛ جریر احمدی، م. ا.، ۱۳۹۱، بررسی تاثیر عدم اطمینان محیطی بر انتخاب راهبردهای مدیریت دانش در حوزه محصول (مطالعه موردی: دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی خراسان رضوی)، فصلنامه علمی پژوهش پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، شماره ۴، ۸۴۰-۸۲۳.
- [۵] حجازی، ر؛ محمودی، م؛ شیخی، ه.، ۱۳۹۰، تأثیر عدم اطمینان های محیطی بر اجزای سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، پژوهش های تجربی حسابداری، شماره ۲، ۴۸-۲۷.
- [۶] عسگریان، م.، ۱۳۸۸، مفهوم شناسی فرهنگ سازمانی، دو ماهنامه توسعه انسانی پلیس، شماره ۲۴، ۱۲۴-۱۰۱.
- [7] Cormier, D., and Ledoux, M. (2012). "Performance Reporting by Oil and Gas Firms: Contractual and Value Implications." *Journal of International Accounting, Auditing & Taxation*, No 11, PP 131-153.
- [۸] خدادادی، و؛ عربی، م؛ آل بوعلی، ص.، ۱۳۹۴، اثر تعدیل کننده عدم اطمینان محیطی بر رابطه بین مدیریت سود و عدم تقارن اطلاعاتی، فصلنامه پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، سال ۷، شماره ۲۶، تابستان ۱۳۹۴، ۶۶-۵۱.
- [۹] محقر، علی؛ احمدی، ا؛ محقر، ف؛ معصوم زاده، ن.، ۱۳۸۹، بررسی عوامل اثر گذار درون و برون سازمانی بر تسهیم اطلاعات و کیفیت تسهیم اطلاعات در زنجیره تامین، تهران، ششمین کنفرانس بین المللی مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات.
- [۱۰] رایبیز، ا.، ۱۳۸۱، تئوری سازمان (ساختار، طراحی و کاربردها)، ترجمه حسن دانائی فرد و مهدی الوانی، تهران: انتشارات صفار.
- [۱۱] مشبکی، ا.، ۱۳۷۹، مدیریت رفتار سازمانی: تحلیل کاربردی، ارزش از رفتار انسانی، تهران: نشر ترمه چاپ دوم.
- [۱۲] الهی، ش؛ شکری، ا.، ۱۳۹۰، تأثیر سیستم اطلاعات حسابداری بر تصمیم گیری استفاده کنندگان، همایش ملی مدیریت فناوری اطلاعات.
- [۱۳] طالب نیا، ق؛ رستمی، ه.، ۱۳۸۴، بررسی عوامل موثر بر عدم استفاده مدیران در تصمیم گیری از اطلاعات حسابداری مدیریت، فصلنامه دانش و پژوهش حسابداری، شماره ۳.
- [۱۴] خواجوی، ش؛ اعتمادی، م.، ۱۳۸۹، بررسی عوامل مؤثر بر پیاده سازی موفق سیستم های اطلاعاتی حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، مجله پژوهشهای حسابداری مالی، سال دوم، شماره دوم، ۲۲-۱.
- [15] Kirmizi, Ritonga.(2009). "Perceived Environmental Uncertainty.", *Management Accounting Information Systems And Decentralization. Jurnal Akuntansi & Auditing Indonesia*. 13(1).
- [16] Habib-Uz-Zaman Khan,MD, Halabi,A. Rashidozzaman Khan,M. (2011). "Non-Financial Performance Measures- Organizational Performance Relationship in the Bangladeshi Firms: The Moderator Role of Environmental Uncertainty and Corporate Culture." Electronic copy available at: <http://ssrn.com/abstract=1965612>.
- [17] Ajibolad, S.O. Arowomolea, S.S.A. Ojikutu, R.K.(2010). "Management Accounting Systems." *Perceived Environmental Uncertainty and Companies' Performance in Nigeria. International Journal of Academic Research*,. 2(1), pp 195-201.

- [18] Schulz, A. Wu, A. Chow, W. (2010). "Environmental Uncertainty, Comprehensive Performance Measurement Systems, Performance-Based Compensation, and Organizational Performance." *Asia-Pacific Journal of Accounting & Economics*, 17, pp17-40.
- [19] Seaman, A. Williams, J. (2006). "Management Accounting Systems Change And Sub-Unit Performance: The Moderating Effects Of Perceived Environmental Uncertainty." *Journal of Applied Business Research- First Quarter 2006*, 22, pp 103-120